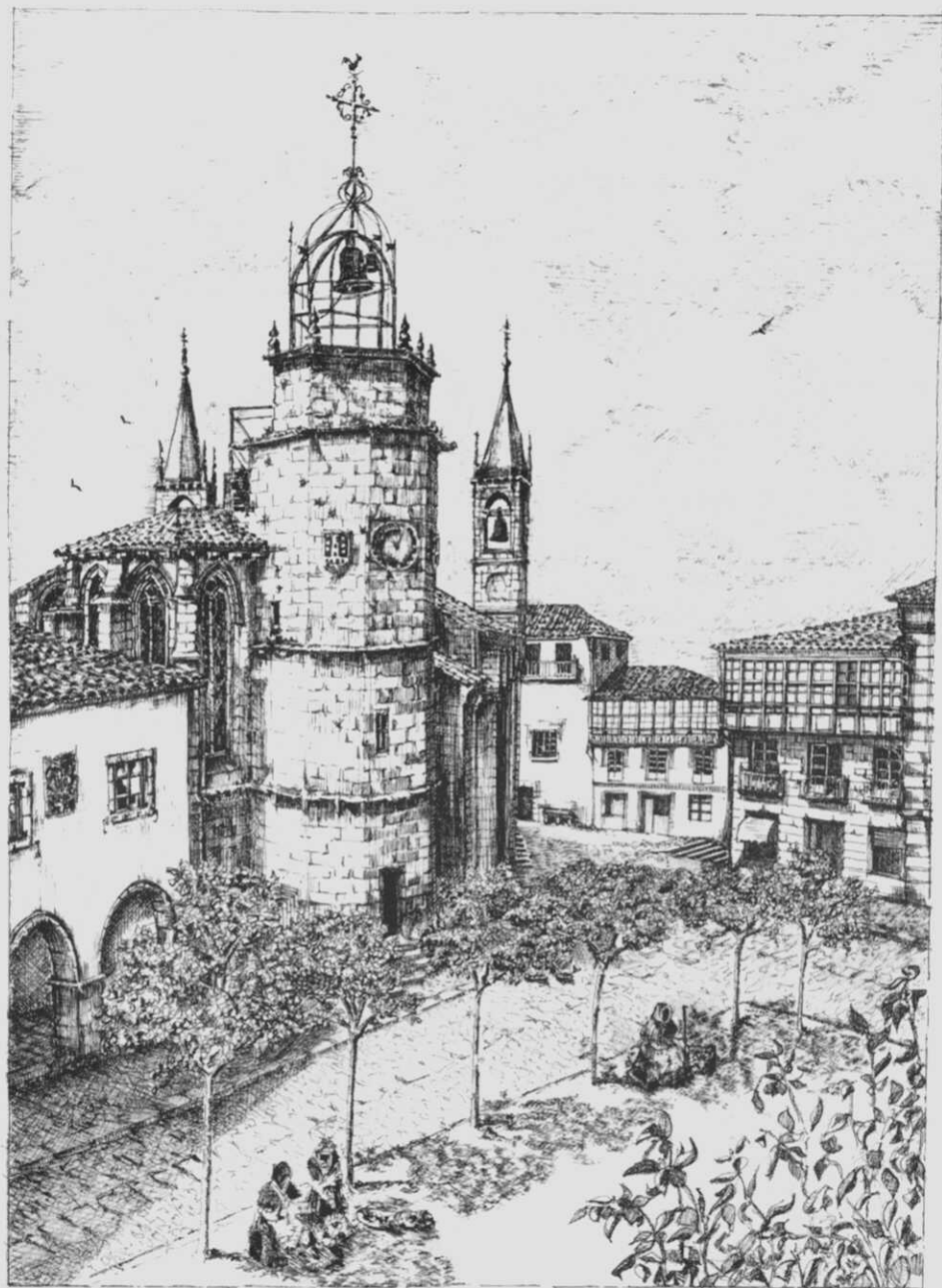

ACONTECEMENTOS DO ANO

...

Fotos de:
Estudios Blanco
Fersal
Gabin
"La Voz de Galicia"
"El Ideal Gallego"

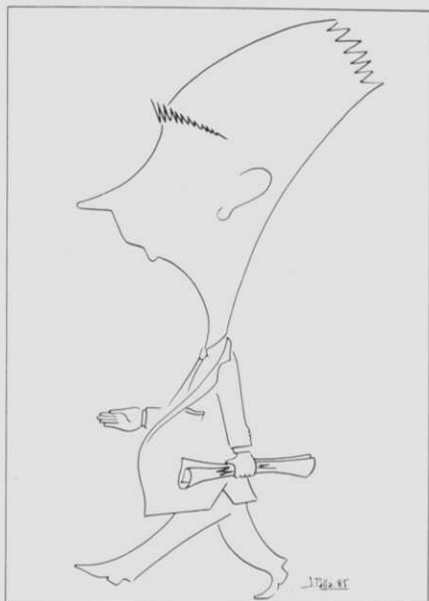
PLAZA DE LA CONSTITUCION (BETANZOS)

TINGUS 1987

8 de febreiro de 1986

Coa organización do Cine Club Alameda e baixo o patrocinio do Concello, tivo lugar, na sala do Banco de Bilbao, a presentación dunha mostra de caricaturas de persoas brigantinas. O autor delas é o coñecido artista da cidade, Antonio Palla Cabanas, que dende 1979 ilustra o Globo de Betanzos e é ademais colaborador do Anuario Brigantino e outras publicacións. A mostra durou ata o día 18.

Caricatura de don José Antonio Miguez.

9-12 de febreiro de 1986

Celebrouse o día 9 na Praza do Campo un concurso de comparsas do Antroido organizado polo Concello. No mesmo lugar e coa mesma organización celebrouse o 11 un concurso de disfraces dentro das festas do Antroido, sendo o primeiro premio para o titulado «O xantar do Antroido» que lucía na vestimenta productos típicos da época. Pola súa banda os alumnos do Instituto «Francisco Aguiar» organizaron bailes de disfraces nos locais da Asociación de Veciños de Santa María «A Ribeira» e en xeral tódolos centros de ensino e outras entidades da cidade fixeron actos especiais en relación co Antroido.

O día 11, martes de Antroido, desfilaron polas rúas por primeira vez 6 gamachiños e un demo maior feitos polo escultor compostelano César Anxo Lombera e adequeridas polo Concello co obxecto de recuperar unha tradición secular.

O día 12 tivo lugar o «Enterro da Sardiña» asimesmo patronizado polo Concello e coa colaboración da Charanga «Os Loiteiros». A pesares da choiva houbo sitio para as coplas satíricas, as burlas e naturalmente para tirar dende a Ponte Vella a Sardiña ó Mandeo.

21 de febreiro de 1986

Nun pleno extraordinario do Concello a Corporación Municipal adoptou o acordo de mercar a finca do Pasatempo no Carregal por 31 millóns de ptas. a abonar: 7 millóns ó firmar a escritura de compra, 9 no 1987, 8 no 1988 e 7 no 1989.

O 1 de marzo faceríase a escritura diante do notario local don Joaquín Delibes. Según palabras do Alcalde, «la finca del Pasatiempo constituye uno de los centros atractivos que tuvo y tratará en el futuro de tener Betanzos...» Prensa, radio e televisión fixéronse amplo eco deste acontecemento.

21 de febreiro de 1986

Na Sala Capitular tivo lugar o acto solemne de entrega ó Concello por parte do presidente do Centro Betanzos de Buenos Aires, don Osvaldo Dans Varela, dun busto en bronce de Alfonso Daniel Rodríguez Castelao. O autor del fora o escultor Domingo Maza. Ademais entregoulle ó Alcalde diversos documentos que demostran a gran relación de Castelao con betanceiros do exilio. Don Osvaldo viña

acompañado pola súa muller, dona Nelly Fernández. Asistiron ó acto un numeroso público e diversas personalidades, como o secretario xeral do PSOE de Galicia e parlamentario galego, don Antolín Sánchez Presedo; o Alcalde da cidade, don Manuel Lagares Pérez; o alcalde de Riaxo, don Xosé Bravo Friero; vocais do Centro Betanzos, don Antonio Medín Crespo e dona María Irene Medín outras personalidades e representacións.

4 de marzo de 1986

Empezaron as obras de rehabilitación do Edificio Arquivo, coñecido popularmente como «O Liceo».

6 de marzo de 1986

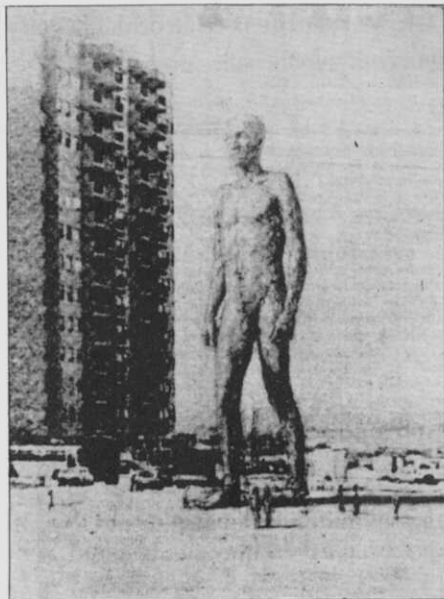
Inaugurouse, como xa ven sendo tradicional no salón parroquial da rúa Tomás Dapena, un «rastrillo» en favor de «Manos Unidas». O día 14 do mesmo mes e polo mesmo motivo fíxose un desfile de modelos e escenificouse o conto de Oscar Wilde «El gigante egoísta».

7 de marzo de 1986

As 19'30 no Cine Capitol o PSdeG-PSOE levou a cabo un mitin onde expuxo a súa postura favorable á permanencia de España na Alianza Atlántica. Interviñeron: don Manuel Lagares Pérez, Alcalde de Betanzos; don Francisco Vázquez Vázquez, alcalde da Coruña, e don Antolín Sánchez Presedo, secretario xeral do PSdeG-PSOE e parlamentario galego.

Marzo 1986

Na parrillada Carlos de Guiliade tivo lugar unha cea-homenaxe a don Andrés Beade Dopico, delegado de Cultura do Concello de Betanzos e antes presidente do Centro Betanzos de Buenos Aires. Este homenaxe foi promovido por don Osvaldo Dans Varela, actual presidente do dito centro Betanzos. Asistieron numerosos veciños e amigos do homenaxeado entre os que se atopaban moitos ex socios da entidade bonaerense que actualmente viven en Betanzos.

9 de marzo de 1986

Aparece na prensa a noticia de que na Praza de Betanzos do madrileño barrio do Pilar será instalada unha escultura de 20m. de altura, «El caminante», que fixeron en bronce Antonio López García e Julio López Hernández. Representa un xoven desnudo andando en dirección ó centro de Madrid.

12 de marzo de 1986

Celebráronse con toda normalidade as eleccións pola permanencia de España na OTAN (Organización do Tratado do Atlántico Norte).

21 de marzo de 1986

Na igrexa de Santo Domingo e baixo a organización da Coral Polifónica tivo lugar o Pregón da Semana Santa a cargo de dona Carmen Alvear, presidenta da «Confederación Católica de Padres de Alumnos».

Marzo 1986

A poetisa brigantina dona Luisa Crestar Díaz foi obxecto de un homenaxe con motivo de cumprir 78 anos. Tivo lugar no Mesón de Antón do Pedrido e a él asistiron numerosos amigos da Cidade e mesmo de toda Galicia.

22 de marzo de 1986

Colocouse solemnemente no balcón do Concello a bandeira de Europa, acto que estivo presidido por don Manuel Lagares Pérez, alcalde da cidade, e contou coa presenza de diversos membros da Corporación.

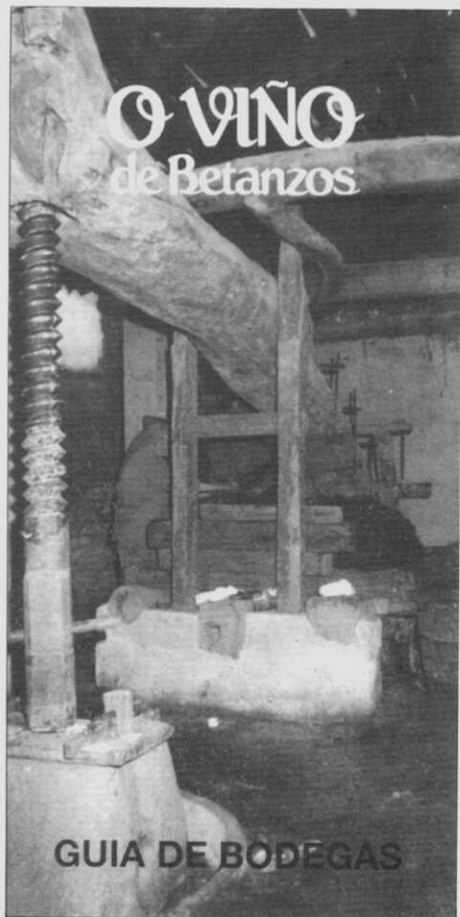
12 de abril de 1986

Por parte de amigos sin filiación política máis outros que son membros de Alianza Popular, organizouse un homenaxe a don José Manuel Romay Becaría no «Mesón de Pastoriza». O motivo foi a súa elección como presidente provincial de AP e tamén como membro do comité executivo nacional dese partido.

26 de abril de 1986

Na Praza do Campo tivo lugar con gran éxito a «I Feira do Viño de Betanzos». Estivo organizada polos propios cultivadores de viño e cosecheiros de Betanzos e o contorno, dos que é presidente don Tomás López Loureda, que contaron coa intensa colaboración dos mestres de EXB, don Andrés Cachaza e don Luis Otero. Tiveron tamén axudas do Concello de Betanzos, a Diputación Provincial e Caixa Galicia. As 11 do sábado día 26 empezaron os actos con disparo de bombas de palenque e o desfile polas rúas do grupo «Pasiño a Pasiño»; ás 12 os cosecheiros brigantinos colocaron na praza un ramo de loureiro anunciador da venda do viño; pola tarde (e tamén o domingo) actuaron «Os Loiteiros» e presentouse a «Guía de Bodegas do viño de Betanzos»; pola noite houbo unha festa. O domingo tiveron lugar outros actos coa actuación do grupo folklórico «Xiada» e outros, e ó remate entregouse unha placa ó cosecheiro que presentou o mellor viño, don José Doporto.

BODEGAS DO VIÑO DE BETANZOS

1. Barbelto Sánchez, Manuel "Cambres" Bergondo 4º Xaneiro IIa	"Ariños da nosa Terra" // Ribeira, 69 4º Xuño IIa	21. Gómez Gabín, Enrique "Casa Vidal" Soulo 4º Todo o ano IIa	31. Otero Parga, Teresa // Cruz Verde de Abaixo 4º Xuña IIa
2. Barral López, Pilar "Pedro da Magdalena" // Magdalena, 14 4º Novembro IIa	11. Cortés Picado, Antonio Barallobre-Bravio 4º Marzo IIa	22. González López, Luis "Vais" A Ponte Vella 4º Xaneiro IIa	32. Palheiro Rey, José "Bodegas Palheiro" // Ribeira, 51 4º Día de San José IIa
3. Blanco Martínez, Antonio "Fuao" // Nuestra Señora, 3 4º Día de San José IIa	12. Couceiro Campos, Juan Soulo 4º Xaneiro IIa	23. Grandal Medin, José María "O Galeo" 4º Mediaños de Maio IIa	33. Pérez Doporto, María "Acroey" // Caraña de Arriba, 23 4º Xuña IIa
4. Bujo Cortés, Agustín // Rúa Travesa, 37 4º Todo o ano IIa	13. Crespo Sabin, José // Caraña de Abaixo, 24 4º Marzo IIa	24. López Loureda, Tomás "O Galeo" // Rúa Travesa, 49 4º Decembro IIa	34. Picado Casal, José Ramón "O Colorado" // Nuestra Señora, 38 4º Abril IIa
5. Cadaveira Amor, Jesús // Argentina (O Roló), 36 4º Decembro IIa	14. Doppico Rodríguez, Genoveva "Rouco" // Paróifas, 18 4º Abril IIa	25. Loureda Pereira, Víctor // 2ª Travesa do Progreso 4º Semana Santa IIa	35. Regueiro Fernández, Manuel "Lolo o Patasguero" // Plaza de Enrique IV 4º Antroido IIa
6. Campo López, Francisco // Carreira de Castela 4º Antroido IIa	15. Doporto Fernández, José // Caraña de Abaixo, 19 4º Maio IIa	26. Mantifán López, José Benito Cortiñán (Bergondo) 4º Finais de Outubro IIa	36. Sánchez Cortés, Manuel // Caraña de Arriba, 22 4º Marzo IIa
7. Campos Arceo, Jesús "O Cantero" Roiñeira 4º Marzo IIa	16. Doporto Porto, Manuel Torres // Caraña de Arriba, 15 4º Xaneiro IIa	27. Mariñ Vázquez, José // Nuestra Señora, 44 4º Antroido IIa	37. Sánchez López, Francisco "Tumbón" // Marina, 10 4º Decembro IIa
8. Casanova Santos, Manuel // Marina, 27 4º Marzo IIa	17. Escudero, Vda. de // Saavedra Meneses, 8 4º Maio IIa	28. Miño Vejo, José "Lastras" // Plaza de Santa María 4º Decembro IIa	38. Torres Loureda, Jesús // Marina, 113 4º Marzo IIa
9. Castro Ederera, Julio "Borrasas" Roiñeira 4º Xaneiro IIa	18. Faraldo Gómez, Antonio "Bar Os Caneiros" // Castro de Unta, 16 4º Todo o ano IIa	29. Nuñez Ares, Francisco // Caraña do Medio, 28 4º Abril IIa	39. Vidal Sánchez, José "Refoxo" // Mandeo, 16 4º Decembro IIa
10. Cortés García, Emilio "La tacita de oro" // Ribeira, 140 4º Todo o ano IIa	19. Ferraño Deive, Elisa "Buyo" // Anseles, 19 4º Novembro IIa	30. Otero Parga, Emiliano // Castro de Unta, 27 4º Marzo IIa	40. Videla Amor, Antonio "Ton" // Caraña de Arriba 4º Xuño IIa
	20. Gómez Crespo, José "Bar 'O Pote'" // 1ª Travesa do Progreso 4º Todo o ano IIa		

4º Data de apertura
da bodega á público.
IIa Data de
peche da bodega

1 de maio de 1986

Na Espenuca, ó lado da igrexa románica de Santa Aia, tivo lugar a bendición dunha nova imaxe da Virxe feita coas axudas da xente. Está feita en pedra de cantería de Porto do Son e o escultor foi o compostelano Fernando García Blanco, da escola de Asorey. O estilo é un gótico «revival». Está sentada, na man dereita ten unha barca símbolo da igrexa (na base lese «Mater Ecclesiae»). O neno ten nunha man unha flor e coa outra sinala o ceo. A iniciativa debeuse ó cura-párraco de San Xiao de Coriós (feligresía á que pertence o santuario de Santa Aia) e máis de Santa Mariña de Lesa, o betanceiro don José Manuel Iglesias González. Celebrouse unha misa de campaña, presidida polo vicario episcopal don José García Gondar. O acto asistio moita xente e mesmo diversas personalidades, entre as que se atopaba o Presidente da Diputación don Enrique Marfany Oanes...

8 de maio de 1986

Na sala de exposicións do Centro da Xuventude tivo lugar o acto de inauguración do III Certame Galego Infantil de Artes Plásticas. Deste xeito empezaron os actos programados polo Consello Municipal de Cultura para conmemorar a Semana das Letras Galegas. A mostra estivo organizada e patrocinada pola Consellería de Turismo, Xuventude e Deportes e contou con 68 obras de debuxo, pintura e escultura de nenos de toda Galicia entre os 10 e os 13 anos.

10 de maio de 1986

Na Sala Capitular do Concello tivo lugar o acto de entrega de lotes de libros editados polo Concello así como outros de autores galegos ás asociacións veciñais de Betanzos.

13 de maio de 1986

No Cine Capitol tivo lugar a representación das obras de teatro: «Quen manda eiquí son eu», «Digoche adeus meu amor», «De volta da romería». Os actores eran membros do Grupo de Teatro «Pedras Novas» da Coruña. Organizou a Xunta de Galicia, Consellería de Cultura e Benestar Social-Centro da Xuventude de Betanzos, dentro dos actos da Semana das Letras Galegas.

14 de maio de 1986

Na Aula de Cultura de Caixa Galicia e coa organización da Agrupación Carlos Seijo e da Consellería de Cultura e Benestar Social-Centro da Xuventude de Betanzos, tivo lugar a actuación da dita agrupación e máis da Coral Polifónica «Fernández Pareja» de Ferrol, dentro dos actos da Semana das Letras Galegas.

16 de maio de 1986

Pola mañán trasladáronse ó Colexio de E.X.B. «Vales Villamarín» as placas adicadas ós mestres dona Paquita Zuloaga e don Antonio Castro Maseda.

Pola tarde na Aula de Cultura de Caixa Galicia e coa organización da «Asociación de Amas de Casa y del Consumo Familiar» pronunciou unha conferencia don Laureano Alvarez Martínez sobre a escritora dona Emilia Pardo Bazán. Actos da Semana das Letras Galegas.

17 de maio de 1986

Durante toda esta semana chamaron a atención as pinturas que fixeron os nenos dos diferentes centros de ensino da localidade na parede que rodea o Edificio Arquivo para conmemorar o «Día das Letras Galegas». Levou o primeiro premio o mural «Salvación» de María C. Ois Río, José Luis García Sánchez, Juan C. Meizoso e Rosa Boado Mosquera do Instituto de F. P.

17 de maio de 1986

Pola tarde tivo lugar neste «Día das Letras Galegas» na Praza do Campo o «Día da Muiñeira» coa

participación de 96 grupos de toda a provincia (1.200 participantes en total). Foi organizado pola agrupación «Pasiño a Pasiño» coa axuda do Concello dentro dos actos da semana das Letras Galegas.

Finais de maio de 1986

Nunha assemblea xeral do Centro Betanzos de Buenos Aires foi reelegido presidente don Osvaldo Dans Varela. Na mesma assemblea acordouse asímesmo conceder ó Alcalde de Betanzos o título de «Presidente Honorario», renovándose cada mandato municipal. Finalmente os membros do dito Centro propuxeron á Corporación brigantina a designación dunha rúa ou praza da cidade co nome «Centro Betanzos de Buenos Aires»...

7 de xuño de 1986

Despois de deixar na cuneta a 3 equipos dos institutos «Virgen del Mar» de Noya, «Agra del Orzán» da Coruña e «San Rosendo» de Mondoñedo, o equipo do Instituto «Francisco Aguiar» de Betanzos proclamouse vencedor do concurso da Televisión Galega «Saber o Xogar» que contou en total con 24 equipos de toda Galicia. Todos eles foron recibidos posteriormente polo Alcalde da cidade, don Manuel Lagares Pérez na Sala Capitular do Concello, quen os felicitou. Os mariñáns estamos orgullosos destes rapaces.

13 de xuño de 1986

Baixo a presidencia do Alcalde da cidade, don Manuel Lagares Pérez, tivo lugar na Sala Capitular do Concello, chea de público, o acto de presentación do Anuario Brigantino 1985, número 8. Presentouno o Excmo. Señor don Isidoro Millán González-Pardo, Conde de Quirós, académico de número da Real Academia Galega, correspondente da R.A. da Historia...

22 de xuño de 1986

Tiveron lugar as eleccións xerais ó parlamento español. En Betanzos o PSOE de Galicia obtivo 2.942 votos; C.P. 2.514; C.D.S., 365, etc. dentro de un censo electoral de 8.914 electorales.

Finais de xuño de 1986

Por petición da Alcaldía, recibíuse no Concello de parte do «Instituto Hidrográfico de la Marina» que depende do Ministerio de Defensa un exemplar do mapa da ría de Betanzos 1:10.000, levantado pola comisión hidrográfica no ano 1916 e editado en Madrid no 1919.

1 de xullo de 1986

Empezaron as obras de rehabilitación do Pazo de Bendaña onde se situará a subdelegación de Hacienda.

4 de xullo de 1986

O conselleiro de Sanidade da Xunta de Galicia, don José María Hernández Cochón, presidiu na Aula de Cultura de Caixa Galicia o acto de clausura do curso de «Formación Continuada de Medicina» que se celebrou ó longo de 9 meses os últimos venres de cada mes, coa participación duns 40 profesionais.

12 de xullo de 1986

O Alcalde da cidade, don Manuel Lagares Pérez felicitou no Concello a don Francisco Buyo Sánchez polo seu recente éxito profesional ó ser fichado como porteiro do Real Madrid.

14 de xullo de 1986

No restaurante «Muiño Roxo» o Brigantium Club de Fútbol organizou un homenaxe ó bentanceiro don Francisco Buyo Sánchez quen desde o mes de maio é porteiro do Real Madrid. A magnífica traxectoria futbolística deste porteiro mereceu a atención da nova xunta directiva do Brigantium presidida por don Francisco Casal, como recoñecemento ó home que desde o club modesto da súa cidade chegou ás metas máis altas do fútbol español.

Finais de xullo de 1986

No Concello o Alcalde, don Manuel Lagares Pérez, fixo entrega do pergameo acreditativo de Fillo Adoptivo da Cidade ó ilustre notario don Julián Marcos Alonso. E don Julián home querido e lembrado por tódolos que o tratamos. Dos 26 anos en que exerceu a súa profesión con nós, quedoulle tempo para preocuparse por múltiples cuestións sociais do pobo e mesmo para desenrolar unha importante actividade cultural e literaria.

9 de agosto de 1986

Na sala Capitular do Concello tivo lugar o acto de imposición da Medalla de Plata da Cidade ó porteiro do Real Madrid, don Francisco Buyo Sánchez. Presidiu o acto o alcalde, don Manuel Lagares Pérez e asistiron co homenaxeado, o presidente do Real Madrid, don Ramón Mendoza; os directivos señores Zapata e Bermúdez; o xerente don Manuel Fernández Trigo, así como os xogadores Camacho (capitán) e Santillana; o entrenador, Leo Benhakker; membros da Corporación Brigantina, socios e simpatizantes da Peña Madridista de Betanzos e numeroso público que abarrotaba a sala.

11 de agosto de 1986

Na sala Capitular do Concello baixo a presidencia do Alcalde, don Manuel Lagares Pérez, tivo lugar o

acto de presentación do programa das festas de San Roque que foi elaborado polo Grupo Untia Seminario de Estudos Mariñáns. Estiveron presentes ademais dos compoñentes deste grupo, membros da Corporación Municipal, a Comisión de Festas, etc.

13 de agosto de 1986

Presentación oficial da Agrupación Municipal de Voluntarios de Protección Civil.

14 de agosto de 1986

Pola tardiña na Praza da Constitución o Alcalde da cidade, don Manuel Lagares Pérez coronou á Raíña Maior das Festas, dona María Amor Freire. A continuación, e desde o balcón do Concello, don Alfredo Conde Cid pronunciou o Pregón das Festas.

Eben fermoso este oficio de escritor; consinte non só que agromen mundos alí onde o soño é un estremecido e velaíño alento, de xeito que quen o profesa poida habitalos como dono que é da súa fantasía, senón que tamén permite que os mundos reais, non menos resultado que son da imaxinación do home, poidan ser disfrutados como se foran propios.

Hai un ano o escritor asistiu ós Caneiros deixándose levar con todos polas doces augas do Mandeo e andou, logo, acollido á sombra mesta dos pradairos; bebeu todo canto a decencia e o corpo lle deixaron; soupo do son das gaitiñas pousando no aire a melancólica música que nos envolve e conforma como somos; cantou como lle é dado, a voz en grito, e bailou pouco e mal porque non sabe.

Hai xa un ano o escritor asistiu ó fin das Festas do San Roque, nese fermoso ámbito de convivencia que os Caneiros significan: Un pobo enteiro navega polo río; canta e baila baixo os árbores e logo, coa noite enriba, á velaíña luz dos candieiros, sobor das cubertas das lanchas e as gamelas, das dornas e as motoras, tamén dos botes salvavidas, sabendo a escuridade pousada nas ribeiras, deixándose ir en paz polo río abaixo coma se por un soño fora, un pobo enteiro, se dicía, come e bebe e canta e convive e soña; e nese mundo real de fermosa convivencia que é coma un soño que, homes bos e intelixentes, imaxinaron cheos de sosego e paz, o escritor puido ser un máis e disfrutalo coma tódolos que polo río se deixaban ir rompendo a escuridade a base de cancións, tanta é a luz que emana a convivencia. E foi así porque Betanzos non construe ano tras ano o ámbito convivencial dos Caneiros para el só, senón que convoca ós seus pobos aledaños, ás tribos viciñas, ás xentes próximas e alleas, a todos cantos compartir poidan e queiran a ledicia, o premio do traballo, a colleita xa acadada, e faíno para que aquí cheguen convocados e, ó tempo, sexan testemuña da hospitalidade coa que sempre é acollido quen se achegue a esta cidade dos cabaleiros.

Dende o Arco dá Pont Vella ó cume do outeiro no que se sabe o Castro de Untia, o escritor soupo da Rúa da Cañota, da dos Ferreiros, da dos Prateiros ou da das Monxas, andounas todas elas e, coa cabeza baixa, entrou na igrexa de San Francisco onde descansa o corpo de Fernán Pérez de Andrade, a quen chamamos o Bo, aquel que mandou novelar na nosa fala a Crónica Troiana, bendita sexa a súa memoria; e entrou logo o escritor nas igrexas todas, percorrendo os seus silencios, escoitando os seus sosegos, axecendo aquelas dúas nas que, nos seus esquerdos muros, acollen á vaca astral e máis ó árbore da vida, esas sinais, e así foi a Santa María do Azogue, a San Estebo de Piadela, a San Martiño de Babío, a San Pedro das Viñas a San Martiño de Tiobre, a Santiago de Requián e máis a Santa María de Pontellas que poden ser noticia agora dada por quen as visitou amodo, facendo as pausas necesarias nas entrecostas que as unen, falando de vagar con quen habita de seu a cidade dos cabaleiros.

Hai un ano soupo o escritor da fermosura das rúas e as igrexas, dos recoletos recantos, das prazas cheas da fermosa luz que sempre envolve este país que amamos por razóns ben máis fondas que aquela simple de porque sexa o noso; hai un ano soupo o escritor dos pazos e máis das casas que se miran nas augas do Mandeo, tamén nas do Mendo, das que están nas costas pinas ou daquelas que se abren á Praza do Campo, porque nunca coma entón visitara esta cidade fermosa e dona de dous ríos.

Hai un ano puido aprende-lo escritor moitas das verbas que din quen sodes e algunhas máis que silencia: a do lugar onde comeu, xa que hai máis lugares onde facelo coa mesma calidade, a do viño que bebeu e a do nome do taberneiro que llo deitou no vaso, sabendo o que facía, pois aquí o nome do viño é vello e aínda queda moito por beber en moitos sitios; tamén os nomes dos amigos que o acolleron, porque aquí sempre quedan moitos por facer, por moito tempo que se viva.

Hai un ano soupo quen vos fala do sentido profundo da convivencia que vos anima e move, da cidade que fixéstedes e habitades, do contexto no que os vosos fogares se acollen, e comprendeu por qué se lle chama Betanzos dos Cabaleiros a este fermoso rincón do mundo. E agora ven o escritor proclamar todo elo a tódolos ventos da rosa que escoitar queiran as vosas palabras, os nomes vosos, os das vosas rúas e igrexas, das vosas prazas e os vosos ríos, das vosas festas e das vosas fondas razóns para que amades a vida nestes días de Festas e paz. E ven o escritor, ademais, a aprender algunhas das vosas outras palabras que lle faltan: as que fan que suba o Globo co aire morno da ilusión, as que indican con certeza a fermosura da raiña, as que falan da cor das uvas que na súa man debe de leva-lo San Roquiño, as que definen o rabo do seu can, as do cariño que envolve á súa capela abeirada ás Huérfanas, e mesmo as dos árbores máis vellos, e ven dar noticia posterior de todo elo e máis a pregoa-la ledicia das festas que comenzan. Esas dúas palabras xa aprendidas nos Caneiros.

Sabede, pois, todos cantos polo viciño mundo andades que a partires de agora Betanzos dos Cabaleiros está en festas en honra de San Roque e máis en disfrute e goce de tódolos seus fegreses e romeiros, tamén dos viciños das parroquias do arredor que, ó longo dun ano, souperon do traballo e as fatigas pois un e outros están agora dispostos ó solaz divertimento de quen ten tranquila a conciencia e sosegado o ánimo, en paz o espírito e o corpo rebuldeiro de sangue e gozo no propio esforzo renovados.

Betanzos está en festas e dende aquí tal se pregoa, chamando ás xentes todas á convivencia que os betanceiros garellos lles ofrecen, a todos se vos chama ó disfrute dos prodixios que aquí han ter lugar en poucos días: dende o globo inorme que ha marchar polo ceo arriba ata os soños todos que han voltar polo río abaixo de regreso dos Caneiros, collido xa o pulo necesario para vivir un ano enteiro e verdadeiro; dende un a outro prodixio, hanse sucede-los milagres: as luces dos fogos derramarán a noite, as gaitas faran máis doce e luminosa a sombra dos pradairos, a música acollerá novos amoríos, o baile unirá soños, os vellos saberán que a súa vida ten sentido e os nenos buscaránlle un camiño á súa que comenza de contado e todos saberemos unha vez máis quen somos.

Pregoadas quedan, pois, as vosas palabras e a Festa vosa e, de orde do sentido común, vetada queda a melancolía, consentida tan só naquelas irremediabes situacións que a todos conturban cando nos chengan i esmagan; non sendo así que todos, por orde tamén do común sentido, disfruten e bailen, beban e canten; que se namoren os mozos e que non deixen de facelo os vellos, que a ilusión convén tela de man se quer sexa ó longo dunhas horas; que os nenos gallopen dacabalo dos tiouvivos e os vellos dos seus soños, que todos teñamos quince

anos e que a vida sexa tan só fermosa ó longo de todos estes días, pois así está escrito que o fagamos, e se non o está debora estalo, pois máis que ben merecido o temos todos.

E sepa quen pola primeira vez aquí chegue que si dende hai ben anos esta cidade o é de ámbitos amenos e silentes, de recollidas rúas recoletas, de habitantes que sosegada e respetuosamente conviven, agora tamén o ha seguir sendo, pois, as súas festas, son a exaltación da súa convivencia, o premio ó seu saber camiñar xuntos e solidarios para facer da súa a cidade próspera que vemos, e tamén o recoñecemento da súa capacidade de lle zugar á vida todo canto aquilo a pode facer máis amable e digna, máis rica e variada, máis humana e intransferible.

Todo isto e porque o aprendeu hai un ano ven pregoar hoxe a escritor, habitando e compartindo o voso ámbito, e non só a pregoa-la festa; aínda que festexar e agradecer que todo o que dito queda sexa certo, que delo e por unha vez el poida se-lo pregoeiro, que estemos vivos e podamos celebralo.

Ilmo. Sr. Alcalde, Concellales todos democráticos representantes das xentes desta cidade de cabaleiros: Raiña das Festas e Damas de Honor que o sodes da beleza e da ilusión que aniña nas vosas rúas e máis nos vosos corazóns; Betanceiros todos; gracias por deixarme anunciar-la voso ledicia, pregoa-la voso festa e pronunciar vosas palabras. No voso nome e dende aquí pregono que Betanzos dos Cabaleiros está en Festas, que todo o mundo o seipa e una a súa voz á do pregoeiro para dicir: ¡Viva Betanzos!

Alfredo Conde.

Betanzos dos Cabaleiros, 14 de agosto, xoves de 1986.

15 de agosto de 1986

O alcalde da cidade coronou na Praza da Constitución á Raiña Infantil das Festas, dona Olalla García Lauda. A continuación pronuncíase o Pregón Infantil.

PREGON INFANTIL DAS FESTAS

Querida Reina y corte de Honor, Ilm. Sr. Alcalde y otras autoridades, vecinos de Betanzos y Comarca, visitantes y amigos.

Hoy, es un día de fiesta muy especial para la gente joven, sobre todo para tí Olalla y tu corte infantil; pues dentro de las maravillosas fiestas de nuestra ciudad, ésta para los niños, supone una gran ilusión; la misma que me supuso a mi, hace ocho años, cuando en otra Coronación de otra Reina, era el acompañante de Elena.

Hoy, ya como adolescente, pronuncio éste pregón a una sociedad adulta que continuamente expresa ideas de ayuda, comprensión, cariño, etc., hacia los más jóvenes, especialmente niños y adolescentes, pero que en muchas ocasiones se quedan en hermosas palabras que no se plasman en realidades. Pero no es éste el momento de hacer críticas a nadie aunque sí de recordar a nuestros mayores que, cuando organicen, o planifiquen actividades, lo hagan pensando que un número muy elevado de la población, somos gente joven que deseamos participar activamente en todo lo que nos concierne, y es por lo que es de agradecer que, en las fiestas patronales de Betanzos, dentro de su programa, tengan un lugar destacado los actos infantiles, donde sobresale esta brillante coronación, inolvidable para quienes participan en ella, otras, como la Fiesta Infantil, amena y popular y de la que sólo lamentamos que algunos niños de Betanzos y su comarca, por diversas circunstancias no puedan estar presentes en estos días. Para ellos, nuestro recuerdo, nuestro afecto y nuestro cariño.

Hoy al coronar a nuestra reina infantil también celebramos la festividad de la Asunción de la Virgen, que bajo la advocación de Virgen de Belén, es nombrada copatrona de nuestra ciudad. A ella y a nuestro Patrón San Roque, les pido que nuestra Reina Infantil Olalla y su Corte, sean muy felices y que todos disfrutemos las fiestas de esta maravillosa Ciudad de los Caballeros.

JAVIER DE MINGO VIA

FUNCION DO VOTO (16 de agosto)

Invocación do Alcalde a San Roque, Patrón da cidade.

Señor San Roque:

Comparezco ante ti como Alcalde da nosa cidade, acompañado de autoridades, representacións e cidadáns para renovar unha ofrenda que acada unha antigüedade que supera os cinco séculos. O pobo de Betanzos é agradecido e xeneroso, polo que dende 1416 recorda con agarimo e con emoción a quen soubo compartir con el a súa dor e dedicache as súas festas e os intríns más agradables, ó tempo que che solicita, ó traveso da miña persoa, a túa mediación para conquistar aqueles obxectivos que consideramos indispensables e que permitan o noso desenrolo dun xeito solidario no que caibamos tódolos betanceiros.

Non cabe dúbida de que, despois da incorporación do noso país á Comunidade Económica Europea, precedida pola nova configuración automática do Estado español, a nosa querida Galicia necesita un empuxe, unhás importantes milloras para que esta integración sexa efectiva e realista. Por isto pedímosche que axudes a tódalas autoridades, gobernantes e persoas executivas para que concentren os seus esforzos na consecución destas dotacións que permitan á nosa comunidade en xeral, e a Betanzos en particular, conquistar unhas condicións de traballo, liberdade, xusticia e progreso que nos acheguen á igualdade de tódolos cidadáns e que permitan unha convivencia familiar e social acorde coa dignidade humana.

Por iso pídoche dun xeito especial polos máis desfavorecidos, polos marxinados, por todos aqueles que teñen unhas condicións de vida máis dificultosas, que non poden cubrir as súas principais necesidades, tanto materiais como espirituais, para que dando mostras da túa comprensión e do teu compromiso intercedas por eles e poidan encontrar a súa indentidade e a súa razón de existir.

Coñecendo a túa xenerosidade sei que os meus desexos serán unha feliz realidade e que saberás favorecernos a tódolos betanceiros, tanto presentes como ausentes coa túa axuda, favor e protección.

Moitas gracias.

MANUEL LAGARES PEREZ

The Romería. Floating there is half the fun.

In the aftermath of a busy August day, people on the banks of the Marido River contemplate the "romeros" who float by, in boats decked with palm leaves and hydrangea flowers, to the fest, open called the Caneiros.

On board, there is tremendous good cheer: an orgy of good eating and good red wine, dancing, singing, drums, and bagpipes (bagpipes? Yes—in this part of Spain, we still adore our Celtic roots).

Once arrived, everyone joins in the party, enjoying the special delicacies (a carpet of green) spread with specialties: "empañada," a huge paella and filled with empanada or holly, succulent grilled

sardines and surprising onielites made of the very freshest eggs, delicately enclosing the world's best potatoes.

And at dusk, the romeros will float back, performing a mock naval battle, with scammers and confetti.

But that's not the end. The fiesta continues in the main square. Families with children enjoy the fair's rides and attractions. The band plays while couples dance. It's midnight, and the sky lights up fireworks mingle with the stars.

In August, there are so many thousands of fiestas throughout Spain, in our cities and small villages, that when a fiesta ends, it's not unusual to hear people ask: Where's the fiesta tomorrow?

Spain. Everything under the sun.

Esta página que mostra a romaria dos Caneiros aparece na revista americana TIME do 27-1-1986. Xentileza de don Francisco Iglesias González.

16 de agosto de 1986

Miles de persoas estaban esta noite na Praza do Campo para ver subir ó máis grande globo de papel do mundo: O Globo de San Roque. Hai 111 anos que sube, sendo realizado pola Familia Pita. Explican os irmáns don Jaime e don Emilio Pita, referíndose ó seu avó don Claudio Pita Pandelo, que empezara a botar o Globo no 1875: «Se hace de la misma forma porque la tradición hay que respetarla y mantenerla en su integridad. El Globo se empieza a realizar a finales de julio y durante el resto del año se van pensando las caricaturas y los dibujos que se van a plasmar en él... Por lo que respecta a los materiales, se utiliza papel corriente de envolver, formando 16 cuarterones (como si se tratara de gajos de naranja) que se componen de innumerables papeles, de unos 5 m.² de superficie, que van pegados con una masa hecha a base de harina de centeno macho... Una vez llegó a Tui y siempre se dice que no pasó la frontera por los trámites burocráticos».

18 e 25 de agosto de 1986

O 18 unha boa chea de lanchas festexeras puxeron rumbo ós Caneiros a pesar do mal tempo. O malo foi que as augas leváronse ó mozo Alfonso Centoira García que vivía en Inglaterra e pasaba estes días na casa de seus pais en San Tirso de Mabegondo. Máis a vida tiña que seguir e o día 25 tiveron lugar «Os Caneiros da Coruña», nome que xa ven sendo tradicional no que a cidade herculina é especial invitada. Da repercusión dos Caneiros danos idea esta páxina de propaganda turística que apareceu no n.º 27, xaneiro 1986, da revista norteamericana TIME (agradecemoslle a don Francisco Iglesias González que no la dera a coñecer).

25 de agosto de 1986

Na praciña de Alfonso IX (antes do Valdonce) que fora campo da feira tivo lugar o acto de inauguración dos escudos que o artista herculino don Xosé Antón García pintou, representando ás provincias do Antigo Reino de Galicia aproveitando os 7 pilares que sosteñen a curva do Valdonce na N-VI. O Alcalde, don Manuel Lagares Pérez descubriu unha placa conmemorativa e a continuación soltou 7 pombas en sinal de paz e prosperidade.

29 de agosto de 1986

Presentación no Concello da Campaña de Limpeza co lema: «Manter Limpio Betanzos é cousa de todos». Estaban presentes o Alcalde da cidade e mais o delegado de Seguridade e Servicos, don Antonio Carro Galeiras, así como outros membros da Corporación.

10 de setembro de 1986

Aparece na prensa a noticia de que o artista betanceiro Jesús Núñez, vai realizar en Madrid (onde vive habitualmente) un mural de 15 m. de longo por 3 de alto. A obra enmárcase dentro do programa de limpeza e restauración de pontes e pasos subterráneos que leva a cabo o Concello de Madrid. Estará situado no paso alto que une as rúas Raimundo Fernández Villaverde e Joaquín Costa. O tema da obra refírese á cidade do Futuro.

25 de setembro de 1986

Coincidiendo coas «V Jornadas de la Construcción» que se desenrolaron os días 25 e 26 no Pazo de Mariñán, visitaron a cidade o presidente da «Confederación Nacional de la Construcción», don Ignacio Briones; presidente da «Federación Gallega de la Construcción», don Antonio Fontenla, así como membros do comité executivo e representantes de diversas provincias españolas. Mostroulles a cidade o cronista da mesma, don José R. Núñez, e foron finalmente recibidos na Sala Capitular do Concello polo Alcalde, don Manuel Lagares Pérez.

27 de setembro de 1986

Neste sábado, e coa organización do Concello en colaboración coa Diputación, celebrouse na Praza de Enrique IV a octava edición da Festa do Mosto. Foron pisados cerca de 5.000 kgs. de uva que se convertiron nuns 4.000 litros de azucarado mosto que se repartiu gratis entre a xente. O día seguinte, tivo lugar a romería dos «Alborotados» en honra de Nosa Señora dos Remedios e de San Miguel.

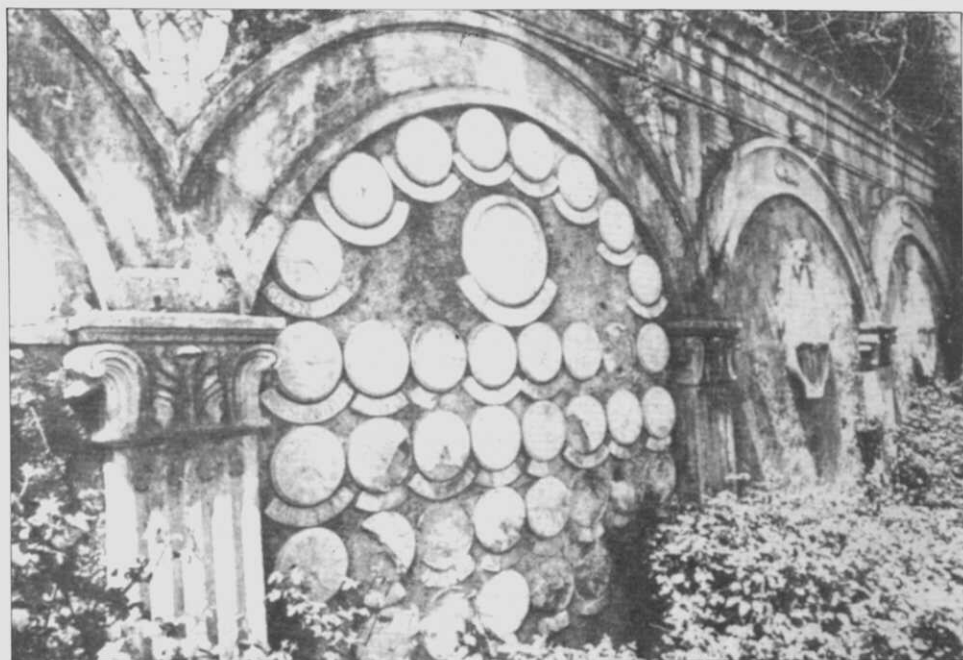
Comezos de outubro

Empezouse a limpar o Pasatempo co personal contratado do INEM. Pouco a pouco as ruínas deixaron ver boa parte da antiga beleza desa obra colosal e ensoñadora.

2 de outubro de 1986

Con motivo da súa xubilación foille ofrecido no restaurante Muíño Roxo unha cea-homenaxe ó doctor don Moisés Cancio Sanjurjo por parte dos seus compañeiros do «Ambulatorio San José». Naceo en Boal (Asturias) o 24-VII-1921 estudiando o bacharelato no instituto de Ribadeo e en Santiago de Compostela. Nesta cidade fixo a carreira de Menciña, rematando no 1951-52. No 1958 leu a súa tese doctoral que trataba da «Acción sobre la mecánica cardíaca del corazón in vivo e in vitro de algunos extractos tisulares», pola que obtivo a calificación de sobresaliente «cum laude». No 1962 concedéuselle o título de «Médico Especialista en Otorrinolaringología» e no 1968 o de «Especialista en Cirugía General». A Betanzos chegou no 1961, onde se casou con dona María Couceiro Seone. Estableceu na Ponte Vella co «Sanatorio Quirúrgico Dr. Cancio» (1961-1969). No 1975 incorporouse á Seguridade Social na especialidade de Otorrinolaringología no Ambulatorio San José da Coruña. Desde o Anuario sumámonos a este homenaxe.

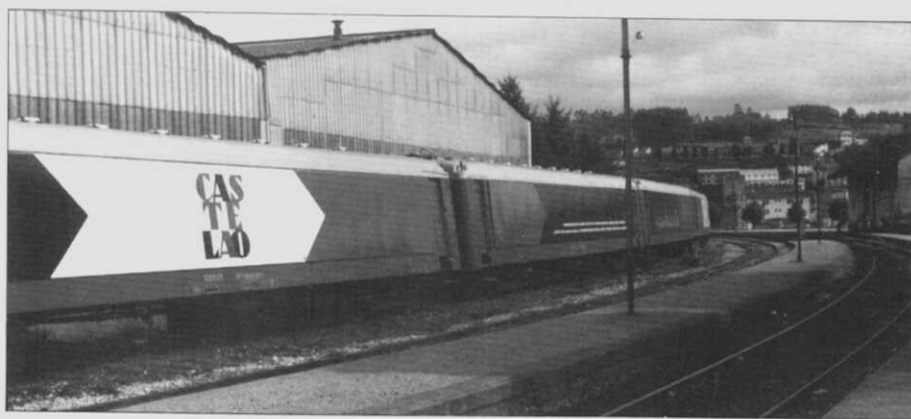

13 de outubro de 1986

O Alcalde, don Manuel Lagares Pérez, recibeo no Concello ó Conselleiro de Sanidade e Seguridade Social da Xunta de Galicia, don José María Hernández Cochón que estivo acompañado polo secretario xeral técnico, don Manuel Silva Romero. Estiveron presentes asimismo o parlamentario e concellal brigantino, don Antolín Sánchez Presedo; o portavoz do Grupo Popular, don Jaime Pita Varela, e o doctor don Juan Suárez Barros.

22, 23 e 24 de outubro de 1986

Na estación Betanzos Cidade estivo o «Tren Castelao» coa mostra itinerante sobre a vida e obra do galego universal Daniel Rodríguez Castelao. Tratouse dunha nova experiencia da «Dirección General de Bellas Artes» do Ministerio de Cultura co obxecto de dar a coñecer ó maior número de persoas posible esta relevante personalidade. A coordinación debeuse ó recoñecido historiador don José Antonio Durán. Compoñíase de 4 coches, 1 coche-vídeo e 1 furgón. Tiña 95 paneis fotográficos articulados según 3 liñas argumentais: a primeira xiraba arredor da súa biografía con 39 paneis; a segunda, miscelánea con 28 paneis nos que se presentaban as caricaturas e produción gráfica, e finalmente a terceira titulada «Cousas da vida» en 28 paneis. Os vídeos, de produción propia, foron: «El arte en la mirada» e «Caras e Caretas». Expúxose tamén unha selección da obra bibliográfica de Castelao.

O Concello, ó traveso de diversos funcionarios e da Policía Municipal, coordinou a masiva chegada de visitas, particularmente alumnos de colexios da cidade e comarca. A mostra estivo aberta 3 días dende as 9 da mañán ás 9 da noite. O éxito foi enorme. A unha masiva afluencia de brigantinos hai que sumar a dos alumnos dos colexios públicos de Monfero, Irixoa, Bergondo, Sada, Abegondo, Oza dos Ríos, Fene, Oleiros, Paderne e Coirós. Tamén, naturalmente, os alumnos dos distintos centros educativos da cidade. En xeral calcúlase nunhas 8.000 persoas as que visitaron a mostra. Na fotografía, recepción oficial por parte do Alcalde da cidade, don Manuel Lagares, e os concellais, don Antonio Lagares e don Hipólito Loureda; con eles está (segundo pola dereita) don Ignacio Luca de Tena, representante do Ministerio.

Finais de outubro de 1986

Despois da conseguente oposición a Comisión de Goberno nomeou en propiedade tres cabos da Policía Municipal: don José Enrique Fidalgo García, don José María Vidal Moreira e don José Andrés Rey Orgeira

28 de outubro de 1986

Neste día, don Germán Corral Bernabé, neto de don Eugenio Corral Golpe (quen donara parte do campo dos Caneiros á cidade) e fillo de don Germán Corral Castro, ascendeu a Xeneral de Brigada da Guardia Civil. Nado o 3 de setembro de 1930, fixo os primeiros estudos na escola de «Carmiña Valle de Paz»; no 1953 era Oficial de Caballería; no 1955 Oficial da Guardia Civil e posteriormente foi profesor da Academia Especial de Guardias e outros centros. A el débese, entre outras cousas, a introdución da Informática na Guardia Civil.

8 de novembro de 1986

Na Pista «Brigo» tivo lugar unha comida-homenaxe de carácter popular a don Ramón Varela Villar, quen durante unha década ocupou diversos cargos no posto da Guardia Civil da nosa cidade. Celebrouse o homenaxe con motivo do seu ascenso a brigada e o traslado á comandancia de Ourense.

10 de novembro de 1986

O Premio Nobel de Menciña, don Severo Ochoa, aproveitou a súa estancia na Coruña onde pronunciou unha conferencia na Fundación Barrié de la Maza dentro do ciclo «Lunes culturales», fixo unha visita a Betanzos. Foi recibido polo Alcalde, don Manuel Lagares Pérez e polo director da sucursal do Banco Pastor na cidade, don Jesús López Montesinos. Fundamentalmente detivéronse a ver as igrexas de San Francisco e Santa María.

12 de novembro de 1986

O novo gobernador civil da Coruña, don Andrés Moreno Aguilar, realizou unha visita a Betanzos, sendo recibido na Sala Capitular do Concello polo Alcalde e representantes dos distintos grupos políticos municipais.

15 de novembro de 1986

Neste día tivo lugar un acto de homenaxe ofrecido polos profesores do Instituto de Bacharelato «Francisco Aguilar» de Betanzos ó catedrático de Lingua e Literatura españolas, don José Antonio Míguez Rodríguez, con motivo da súa xubilación académica. Sendo como é unha das personalidades máis relevantes da historia da cultura brigantina, queremos sumarnos dende o Anuario Brigantino (tamén os seus compañeiros) a este homenaxe. Recollemos agora as súas palabras daquel día.

Queridas compañeras/os, amigos todos: Estoy verdaderamente abrumado y apenas podría articular palabra después de este ofrecimiento tan sentido de mi compañero y amigo, casi un hermano menor Esteban Martínez Lago, y de esta demostración tan cariñosa, tan afectuosa que me hacéis con motivo de mi jubilación académica. Perdonadme que deje a un lado la espontaneidad de las palabras para perfilar un poco, en un momento tan emotivo para mí, estas líneas de profundo agradecimiento a todos los que de alguna manera, presentes o no presentes aquí, habéis colaborado en este homenaje. Sabéis bien, sobre todo los profesores ya veteranos, que antes era costumbre que el profesor jubilado dictase públicamente su última lección, su lección de despedida. En ella el profesor que abandonaba su cátedra por imperativo de la edad hacía revisión de su vida docente, de su experiencia acumulada a lo largo de los años y así, de algún modo, alentaba a los demás para que perseverasen en su camino o para que rectificasen incluso sus propios pasos. Como tantas otras cosas, para mal o para bien, esta costumbre ha sido arrumbada. El profesor se va ahora a su casa libre casi por completo de equipaje y a veces ni siquiera tiene ocasión de decir adiós a sus compañeros y a sus alumnos, a todos los que con él han compartido la vida docente durante muchos años.

Vosotros suplís ahora con vuestra cordial simpatía, con una reunión amistosa alrededor de estas mesas lo que podría haber sido, de manera mucho más sencilla y simple, una celebración de despedida de carácter exclusivamente docente, restringida al ámbito del propio Instituto. Cumple que os dé las gracias —las gracias más sinceras y rendidas— por este gesto de compañerismo y de amistad, y cumple también, creo yo, que haga unas breves reflexiones sobre el sentido que haya podido tener mi vida, y en particular mi vida docente.

Soy, al igual que todos vosotros, un hijo del pueblo llano, que no ha heredado ni títulos, ni privilegios, ni, por supuesto, lleva en sus venas la más pequeña gota de sangre azul. Poco a poco, con el correr de los años, he ido dejando atrás pequeñas animosidades, absurdas rencillas, inútiles y estériles esfuerzos por despegarme o alejarme de los demás. Poco a poco, también, he ido encarando la vida con mucha más sencillez y modestia, con espíritu mucho más abierto y comprensivo, con un sentido mucho más crítico respecto a mi quehacer, con algún escepticismo, no lo dudo, en relación a la eficacia de las acciones humanas, pero igualmente con la convicción, y con la firme esperanza de que sea el hombre, cada uno de nosotros, el dueño de su propio destino.

Y digo que he ido encarando la vida con mucha más modestia, con mucho menos orgullo en cuanto a la bondad de mi quehacer, porque he advertido que soy deudor de casi todo lo que sé o de casi todo lo que he hecho hasta el día de hoy. Soy deudor de lo que en la niñez he recibido de mis padres, de todo lo que luego he aprendido de mis maestros, de lo mucho que todos vosotros habéis significado, colectivo e individualmente para mí, de ese aprendizaje inaprensible, continuo, que ha constituido, día a día, el contacto directo con mis propios alumnos.

Os lo digo con sinceridad, con verdadera emoción: tengo un gran recuerdo de mis maestros. Aquel maestro de las primeras letras, don Ramón Lamela, monárquico convencido, que no dudó en solicitar y conseguir para mí una beca de estudios del primer ministro de Instrucción Pública y Bellas Artes de la Segunda República, Marcelino Domingo, está siempre presente en mi corazón. Como lo están, igualmente para siempre, los profesores admirables, todos ellos muy sabios, que modelaron la enseñanza de mi Bachillerato en el Instituto «Eusebio da Guarda» de La Coruña. Creo que desde entonces, iniciando aún mi juventud, me volví ya un poco kantiano, confiado en el valor de la ética que me enseñaba don Ramón del Prado, inolvidable profesor de filosofía, heredero de la cátedra que había ocupado años atrás Vicente Viqueira. Un imperativo categórico de buena voluntad se impuso en mí y ya, sin duda, a partir de aquellos años, fue cobrando fuerza en mi espíritu la idea moral de un reino de los fines incondicionado, de un reconocimiento de los sujetos morales por la máxima de una acción enteramente libre, que valiese como ley única y universal.

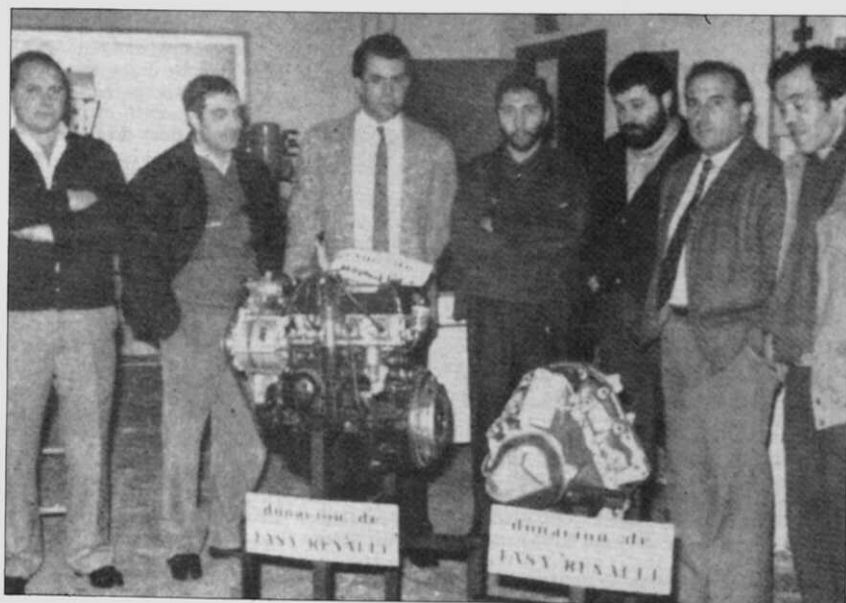
Mi paso por la Universidad de Madrid, después de la guerra civil española, fue azaroso, inquieto, lleno de sobresaltos más que de gozos y alegrías. Pero tuve allí profesores y compañeros que tampoco se olvidan. Uno de ellos, sin embargo, debe ocupar el primer lugar en este rápido y emocionado recuerdo: el de Santiago Montero Díaz, hijo de esta tierra gallega, Catedrático de Historia Universal Antigua y Media, que me acogió con los brazos abiertos cuando yo llegaba hasta él con una carta de presentación de una familia amiga, destrozada por el sacrificio de un hombre bueno, generoso, humanísimo, como lo fue Luis Huici, en los trágicos primeros días del levantamiento nacional. Dígame lo que se diga de él, sobre todo de su versátil e insegura actividad política, Montero Díaz, hoy injustamente olvidado, era un extraordinario profesor, uno de los mejores, sino el mejor, con que entonces contaba la Universidad española, un hombre que por ética, por imperativo moral, nunca quiso nada para sí, que renunció a toda clase de honores cuando todo le era favorable porque, en el fondo, lo que él rechazaba era unirse servilmente al carro del vencedor. A él le debo la dirección, el consejo amistoso y desinteresado para la redacción de mi tesis doctoral.

Después, el trabajo continuo, la lucha por la vida que diría Baroja. Pasé unos años en Talavera de la Reina y allí me casé. Vine a Betanzos casi sin pensarlo, atraído por la amistad de un hombre excepcional, alumno becario como yo, el médico Pepe Fariña. Aquí nació mi hijo —una de las mayores ilusiones de mi vida— y aquí, como veis, sin solución de continuidad, ha ido transcurriendo más de la mitad de mi existencia. El trabajo docente diario, el ocio aprovechado muchas veces para mis tareas de traductor, para mi modesta labor investigadora y de crítica filosófica y literaria, han llenado unos largos años que ya son parte de la pequeña historia, de esa misma pequeña historia de la que vosotros sois actores y testigos de excepción. Doy al olvido los desencantos, los sinsabores, las posibles injusticias, lo negativo que haya podido encontrar aquí; valoro únicamente lo positivo y lo afirmo contra todo lo demás: entiéndase bien, la buena voluntad sobre todo, la independencia de las ideas, el compañerismo leal y noble, la solidaridad humana en los momentos difíciles de la vida. A quien ahora quisiera recibir un consejo mío, desde mi experiencia ya imborrable de profesor en el Instituto de Betanzos sólo le recomendaría dos cosas: que ejercite una comprensiva tolerancia con todos por aquello de que nadie es más que nadie, y que sea exigente al máximo consigo mismo en el cumplimiento de su deber.

Queridas compañeras/os, compañeras del Seminario de Lengua Española: permitidme una última reflexión ya en el terreno de la disciplina que aquí impartí. Muchas veces, no lo dudéis, la literatura es más real, más aleccionadora que la propia realidad. Recordáis bien este episodio del *Poema de Mío Cid*: el caballero castellano, expulsado de su patria, pasa por Burgos camino del destierro. Ningún burgalés le abre sus puertas

por temor al castigo del rey. Ante la pretensión del Cid, que desea descanso y posada, una niña de nueve años —ternura frente a fortaleza— le suplica que desista de entrar en la casa de sus padres: «Cid, en el nuestro mal vos non ganades nada.» El planteamiento por la niña de una cuestión tan simple, pero indudablemente tan humana, doblégó en aquel momento la voluntad del Cid. Para mí, que tantas veces me he repetido en los últimos años la pregunta, ¿qué ganamos con el mal del prójimo?, las palabras de la niña burgalesa constituyeron más que un ejemplo una hermosísima lección. Nada ganamos, en efecto, con el mal del prójimo; nada que valga la pena; en cambio, haciendo el mayor bien posible a los demás nos hacemos también mucho más fuertes, mucho más humanos y tranquilizamos al menos nuestro espíritu y nuestra conciencia. Ojalá que al final se pueda decir tan sólo de uno nada más y nada menos que lo que dijo Bergamín de Antonio Machado, que fue un hombre esencialmente bueno.

Muchísimas gracias y un fuerte abrazo para todos.

22 de novembro de 1986

Dentro do Plan Nacional que estableceu Fasa Renault para axudar ós centros de Formación Profesional, don Alfredo Rodríguez Calache da delegación rexional do noroeste, fixo entrega ó FP de Betanzos na persoa do seu director, don Luis Vázquez Rodríguez, dun motor sobre soportes, unha caixa de cambios e un lote de documentación e posters.

25 de novembro de 1986

O Alcalde de Betanzos, don Manuel Lagares Pérez, fixo público que a totalidade do término municipal de Betanzos estará incluído dentro da Zona de Urxente Reindustrialización (ZUR) de Ferrol. Entre as vantaxes cóntase cun menor risco na inversión, máis rentabilidade das industrias e creación de empregos estables, redución de costes salariais, financeiros e fiscais; limitación das taxas e arbitrios municipais, e mellor financiación ó contar con subvencións a fondo perdido e crédito oficial, tanto para novas iniciativas empresariais como para modernización e ampliación de industrias xa existentes.

8-18 de decembro de 1986

As 12 do mediodía saía dende o Concello unha expedición de veciños da cidade e da comarca con rumbo aéreo a Buenos Aires, encabezada polo Alcalde, don Manuel Lagares Pérez e a súa dona. A excursión estivo propiciada polo Concello brigantino co obxecto de facilitar o reencontro familiar e a amizade entre a xente de aquí e a comunidade mariñán emigrada naquel país. No Centro Betanzos inaugurouse unha mostra de debuxos e fotografías conmemorativa do centenario do nacemento de Castelao. Pola súa banda o Alcalde pronunciou conferencias en diversos centros culturais e fixo entrega ó Centro Betanzos dunha bandeira de Galicia e un artístico escudo de prata representativo da cidade. Un dos actos máis importantes foi o organizado polas diversas colectividades españolas sobre a exaltación da Constitución con motivo do seu octavo aniversario, o cal tivo lugar no Teatro «Margarita Xirgu» no que o Alcalde estivo acompañado polo deputado por Castellón, don Francisco Arnau Navarro. A expedición betanceira foi ademais recibida polo primeiro mandatario municipal de Buenos Aires e asistiu a conferencias e recepcións na «Federación de Sociedades Gallegas», «Centro Gallego», «Centro Galicia», «Centro Betanzos» e «Centro de A Estrada», realizándose tamén ofrendas florais nos moimentos a Castelao, Rosalía de Castro, Mártires de Betanzos e no cemeterio da Chacarita en honra de tódolos emigrantes galegos falecidos.

Por outra banda, o Alcalde levou a cabo diversas xestións co fin de integrar no patrimonio municipal os bens das fundacións «Asilo Manuel Naveira» e o «Patronato Benéfico-Docente García Hermanos». O parecer a familia de don Manuel Naveira desexa entregar ó Concello no prazo máis corto posible os bens do Asilo como recoñecemento do cariño que don Manuel tivo a Betanzos. A familia dos irmáns García Naveira con relación ás propiedades da fundación (entre as que se atopa o «Campo Betanzos» de 4.400 hectáreas), pensa vendelas e destinar o produto a obras sociais, culturais e educativas en Betanzos.

En resumo, foi a primeira vez que un Alcalde de Betanzos viaxou a Arxentina e por isto e por todo o demás sen dúbida debe considerarse como histórico.

10 de decembro de 1986

A Asociación de Veciños «Santo Domingo» e outras asociacións veciñais da cidade organizou na Aula de Cultura de Caixa Galicia un ciclo de conferencias baixo o título: «El futuro de Betanzos y su relanzamiento económico». Participaron: don Fernando García Agudín (día 10), presidente de Coalición Galega; don Camilo Nogueira Román (11), secretario xeral do PSG-EG, e don José Manuel Romay Beccaría (12), presidente de Alianza Popular da Coruña. En tódolos casos a presentación foi realizada por don Emeterio Gándara, presidente da Asociación de Veciños de Santo Domingo.

Medios de decembro de 1986

Douse a coñecer que o Concello puxo en funcionamento un servizo municipal de psicoloxía cun ámbito de actuación que se centra fundamentalmente nos colexios públicos «Francisco Vales Villamarín» e «San Francisco». Este servizo está coordinado cos servizos sociais do municipio, o gabinete psicopedagóxico de Ferrol e a Asociación de Pais de Alumnos, contando ademais coa colaboración do INSERSO.

Don José Antonio García Bello

Don Antonio Vara Fiaño

Dona Purificación Calviño Ruanova

Dona María Josefa Purriños Aller

Dona María Teresa Morales Segade

23 de decembro de 1986

O Concello de Betanzos fixo pública a resolución pola que se nomean funcionarios da Corporación, en virtude de oposición libre, ós seguintes auxiliares administrativos de Administración Xeral:

Dona Purificación Calviño Ruanova
Dona María Josefa Purriños Aller
Don José Antonio García Bello
Dona María Teresa Morales Segade
Don Antonio Vara Fiaño

“formas de concepción de la partitura”

I

«Per il LIM» (**), (L), de Mauro Bortolotti
«Fotosíntese (1985)» (*), (L), de Manuel Mosquera
«Josi — Tonadas» (**), (L), de Carlos López García

II

«Vox» (***), de Marian Borkowski
«Kampa», de Ramón Barce
«Improvisación colectiva»

(*) Estreno en Madrid

(**) Estreno mundial

(***) Estreno en España

(L) Obra escrita para LIM

---

16 de decembro de 1986

No Centro Reina Sofía de Madrid interpretouse unha obra do compositor betanceiro Carlos López García.

IV
martes
16 de diciembre
19,30 h.